

KYLIEN NOPEUSNÄYTÖT Suunnitelmaraportti 6.5.2022

Kansikuva. ELY-keskus / SitoWise: "Nopeusnäytöt kuntien liikenneturvallisuustyössä"

SISÄLLYSLUETTELO

TYÖN LÄHTÖKOHDAT	3
<i>Asiantuntijat</i>	4
<i>Nopeusnäyttötaulukujen tarkoitus</i>	4
<i>Nopeusnäyttötaulukujen sijoittamisen ohjeistus.....</i>	4
SUUNNITELMA	5
<i>Kuvaus tieympäristöstä</i>	5
<i>Eitys nopeusnäyttötaulukujen sijoittelusta.....</i>	7
<i>Eitys hankittavien nopeusnäyttötaulukujen määrästä ja kierrättämisestä.....</i>	7

TYÖN LÄHTÖKOHDAT

Kittilän kunnanvaltuusto on kokouksessaan 25.1.2021 § 4 päättänyt, että kyläyhdistyksillä ja kylätoimikunnilla on mahdollisuus hakea Kittilän kunnalta nopeusnäyttötauluja kylän teialueelle.

Tekninen toimi on pyytänyt v.2021 kyläyhdistyksiltä ja -toimikunnilta hakemukset kylän nopeusnäyttötäuluista perusteluineen. Hakemuksia / aloitteita kylien nopeusnäyttötäuläistä on saatu yhteensä 10 :ta kylältä: Hanhimaa, Rauduskylä, Tepasto, Pulju, Lompolo, Kiistala, Rauhala, Kallo, Pakatti, Kuivasalmi. Aikaisemmin kunta on päättänyt nopeusnäyttötäuläin hankkimisesta Könkälle. Alakylässä kantatiellä on jo nopeusnäyttötäulä.

Kuva 1. Keltaisella ympyrällä aloitteet kyliin ehdotetuista nopeusnäyttötäuluista

Kunnan talousarvioon 2022 investointimenokohdalle 94208 Kylien nopeusnäytöt on näyttöjen hankintaan varattu vuodelle 2022 50.000 € ja suunnitelmavuodelle 2023 50.000 €.

Tekninen toimi on teettänyt suunnitelman nopeusnäyttötaulujen sijoittamisesta.

Asiantuntijat

Suunnitelman laatija

Ramboll Finland Oy

Jari Kinnunen, puh. 040-357 2446

jari.kinnunen@ramboll.fi

Nopeusnäyttötaulujen tarkoitus

Nopeusnäyttötaulun tarkoituksena on kiinnittää autoilijan huomio ajonopeuteen ja varoittaa mahdollisesta ylinopeudesta.

Tyypillisiä nopeusnäyttötaulujen asennuskohteita ovat esimerkiksi katujen ja teiden varsilla sijaitsevien koulujen ja palvelukeskusten kohdat, kyläkohteet, ylinopeuksien ajamiseen houkuttelevat pitkät suorat, nopeusrajoitusten vaihtumiskohdat sekä muut liikenneturvallisuuden kannalta erityiset kohteet.

Yleinen toimintatapa näyttötaulujen osalta on, että ne ovat siirrettäviä sekä nopeuksia ja liikennemääriä dokumentoivia malleja. Tämä on myös ELY-keskuksen linjaus hallinnoimallaan tieverkolla.

Nopeusnäyttö toimii ensivaiheen herättävänä toimenpiteenä kohteissa, joista tulee asukaspalautetta ylinopeuksista. Pysyvä tai pitkäkestoisena ratkaisuna riskinä on, että näyttötaulun yllätyksellisyys katoaa ja näyttötäulu menettää alkuperäisen merkityksensä ajonopeuskäyttötymisen välittömänä muutostekijänä.

Nopeusnäyttötaulujen sijoittamisen ohjeistus

Nopeusnäyttöjen asennuspaikan valintaa ja sijoittamista koskevat mm. seuraavat yleiset ohjeet ja reunaehdot:

- Suositeltava kohde on alemman nopeusrajoituksen alueella (60 km/h tai alle)
- Kohteessa tulee olla tie-/katuvalaistus. Valaisemattomalla osuudella näyttötäulun häikäisy voi heikentää liikenneturvallisuutta (autoilijan huomio kiinnittyy pois ajoradasta / muusta tiealueesta)
- Kohteessa on enintään yksi ajokaista mitattavaan suuntaan (1+1 tiet/kadut)
- Kohteessa on riittävä suora havaita näyttö ja reagoida siihen
- Lähtökohtaisesti nopeusnäytöt sijoitetaan olemassa oleviin tiealueen rakenteisiin kuten valaisinpylväisiin ja liikennemerkkipylyväisiin
- Nopeusnäytöllä tulee olla riittävä etäisyys liikennemerkeistä, suojatiestä ja liittymäalueista, jotta näyttö ei vie huomiota näistä ja aiheuta liikenneturvallisuusriskiä
- Nopeusnäyttötäulut suositeltava asennuspuoli on ajoradan oikea puoli aina, kun siihen on mahdollisuus
- Mikäli kohteessa on kevyen liikenteen väylä ajoradan reunassa, näyttö suositellaan asentamaan ajoradan ja kevyen liikenteen väylän väliin (jos välikaistan leveys riittävä), ei kevyen liikenteen väylän taakse.

Edellä mainitut ovat siis ELY-keskuksen linjaus yleisellä tieverkolla läpi maan ja perustuvat mm. liikenneturvallisuuden, kunnossapidon, tieympäristön sekä näyttötäulujen sijoituslupien tasapuoliseen kohteluun.

Yleisellä tieverkolla nopeusnäyttötäulujen sijoittamiseen tarvitaan siis teitä hallinnoivan ELY-keskuksen lupa. Tienpitoviranomainen tekee näyttötäulujen sijoittamisesta työlupapäätöksen. Päätös on maksuton mutta vaatii asianomaiselta kunnalta lupahakemuksen. Lupapäätöksessä edellytetään mm.:

- ELY-keskuksen aluevastaavalle tulee tiedottaa etukäteen, että kunnan aikomuksena on asentaa nopeusnäyttö maantieverkolle
- Maantieverkolle asennettavasta nopeusnäytöstä tulee löytyä tieto (tarra tai tussimerkintä) kenen se on, mahdollisen yhteydenoton vuoksi
- Maantieverkolle erilliseen liikennemerkkivarteeseen asennettaessa noudatetaan Liikenneviraston Liikennemerkkien rakenne ja pystytys -ohjeessa määritettyjä periaatteita
- Asentamistyön tulee tapahtua Liikenneviraston tienpidon teknisiä ohjeita ja normeja noudattaen. Asentajilla tulee olla riittävä pätevyys (tieturva 1), varoitusvaatetus ja asennustyö tulee tehdä työturvallisuusmääräyksiä noudattaen.

Edellä kerrotut nopeusnäyttötäulujen ohjeistus ja luvitus on käyty läpi tienpitoviranomaisen (ELY) ja suunnittelukonsultin välisessä palaverissa 10.11.2021.

Muuta huomioitavaa

Siirrettävä nopeusnäyttö toimii yleensä akulla. Yhdellä akulla näyttö pysyy toiminnassa keskimäärin 1-2 viikkoa (akun laadusta, sääolosuhteista ja havaintomääristä riippuen). Akun kestoa voi parantaa mm. varustamalla näyttötäulu aurinkopaneelein ja välttämällä näyttötäulujen käyttöä esim. sydäntalvella kovilla pakkasjaksoilla.

Näyttötäulujen ylläpito vaatii resursseja, erityisesti jos niitä on lukumäärältään paljon ja sijoitettuna laajalle alueelle.

Näyttötäuluja ei suositella kytkettäväksi tievalaistuksen virransyöttöön. Tievalaistus on yleensä kesäajan (toukokuu – elokuu) kytkettynä pois päältä, joko pakotetusti tai automatisoidusti.

SUUNNITELMA

Kuvaus tieympäristöstä

Pakatti:

Aloitteissa esitettyjen nopeusnäyttöjen vaikutusalueen tieosuus:

Yleinen tie, päällystetty, valaistu, nopeusrajoitus 50 km/h, tieosuus pääosin suora (1 mutka) ja pystygeometria tasainen. Tien vaikutuspiirissä paljon asutusta ja lapsiperheitä. Tieosuudella ei ole jalankulku- ja pyöräilyväylää.

Kallo:

Aloitteissa esitettyjen nopeusnäyttöjen vaikutusalueen tieosuus:

Yleinen tie, päällystetty, valaistu, nopeusrajoitus 60 km/h, tieosuus mutkainen ja tien kunto heikko (routavaurioita). Tieosuudella ei ole jalankulku- ja pyöräilyväylää.

Rauhala:

Aloitteissa esitettyjen nopeusnäyttöjen vaikutusalueen tieosuus:

Yleinen tie, päällystetty, valaistu, nopeusrajoitus 60 km/h, tieosuus suora ja pystygeometria tasainen. Tieosuudella ei ole jalankulku- ja pyöräilyväylää. Tieosuudella vilkas liikenne matkailu- ja raskaan liikenteen vuoksi.

Köngäs:

Aloitteissa esitettyjen nopeusnäyttöjen vaikutusalueen tieosuus:

Yleinen tie, päällystetty, valaistu, nopeusrajoitus 60 km/h, tieosuuden pystygeometria kylän eteläpäässä mäkinen. Kylän eteläosan ja Inarintien väliselle osuudelle valmistunut syksyllä 2021 uusi jalankulku- ja pyöräilyväylä. Tieosuudella vilkas liikenne kaivoksen työmatkaliikenteen ja matkailun vuoksi.

Rauduskylä:

Aloitteissa esitettyjen nopeusnäyttöjen vaikutusalueen tieosuus:

Yleinen tie, tieosuudella käynnissä mittava tien peruskorjaustyömaa. Korjaus- ja rakennustöiden valmistuttua tieosuus muuttuu päällystetyksi ja nopeusrajoitus muuttuu 80 km/h. Tieosuudelle ei tule tievalaistusta. Tieosuudella ei tule jalankulku- ja pyöräilyväylää. Tieosuudella vilkas liikenne kaivoksen työmatkaliikenteen vuoksi.

Hanhimaa:

Aloitteissa esitettyjen nopeusnäyttöjen vaikutusalueen tieosuus:

Yleinen tie, sorapintainen, ei valaistusta, nopeusrajoitus 60 km/h, tieosuus mutkainen ja pystygeometria kumpuileva.

Tepasto:

Aloitteissa esitettyjen nopeusnäyttöjen vaikutusalueen tieosuus:

Yleinen tie, sorapintainen, ei valaistusta, nopeusrajoitus 60 km/h, tieosuus suora ja pystygeometria pääosin tasainen.

Lompolo:

Aloitteissa esitettyjen nopeusnäyttöjen vaikutusalueen tieosuus:

Yleinen tie, päällystetty, ei valaistusta, nopeusrajoitus 60 km/h, tieosuudella loivia kaarteita ja pystygeometria tasainen loivia mäkiä lukuun ottamatta. Tien kunto paikoin heikko (routavaurioita). Tieosuudella ei ole jalankulku- ja pyöräilyväylää.

Pulju:

Aloitteissa esitettyjen nopeusnäyttöjen vaikutusalueen tieosuus:

Yleinen tie, päällystetty, ei valaistusta, nopeusrajoitus 60 km/h, tieosuus mutkainen ja pystygeometria mäkinen. Tieosuudella ei ole jalankulku- ja pyöräilyväylää.

Kiistala:

Aloitteissa esitettyjen nopeusnäyttöjen vaikutusalueen tieosuus:

Yleinen tie, päällystetty, valaistu, nopeusrajoitus 60 km/h, tieosuudella loivia kaarteita ja pystygeometria tasainen loivia mäkiä lukuun ottamatta. Tieosuudella on osalla matkaa jalankulku- ja pyöräilyväylä. Tieosuudella vilkas liikenne kaivosliikenteen (työmatka- ja raskas liikenne) vuoksi.

Kuivasalmi (Rasti):

Aloitteissa esitettyjen nopeusnäyttöjen vaikutusalueen tieosuus:

Yleinen tie, päällystetty, valaistu, nopeusrajoitus 60 km/h, tieosuudella loivia kaarteita ja pystygeometria tasainen loivia mäkiä lukuun ottamatta. Tieosuudella ei ole jalankulku- ja pyöräilyväylää. Tieosuudella vilkas liikenne kaivosliikenteen (työmatka- ja raskas liikenne) vuoksi.

Esitys nopeusnäyttötaulujen sijoittelusta

Edellä kerrotut kylien tieympäristökuvaukset ja nopeusnäyttötaulujen sijoittamista ohjaavat ohjeistukset huomioiden tässä suunnitelmassa esitetään uusia nopeusnäyttötaulupareja seuraaviin kahdeksaan (8) kylään:

- *Kittilän kirkonkylä / Pakatti
- Kiistala
- Kuivasalmi/Rasti
- Kallo
- Tepasto
- Rauhala
- Köngäs
- *Sirkka/Levi

Seuraavin kylien osalta nopeusnäyttöjen sijoittelulle ei ole ohjeistuksen mukaisia perusteita eikä niitä siten esitetä toteutettavaksi:

- Hanhimaa (mutkainen tie, ei valaistusta)
- Rauduskylä (tieosuuden nopeusrajoitus muuttuu valmistumisen myötä 80 km/h)
- Lompola (ei valaistusta)
- Pulju (tieosuus mutkainen, mäkinen, ei valaistusta)

Sijainti	Tie	Tienro	Tieosa	Tie-km	Puoli	Nopeusrajoitus	Valaistus	Kiinnitys	Huomioita
Pakatti	Pakatintie	19874	1	933	Oikea	50	Kyllä	Valaisinpylväaseen (puupylväs, om.ELY)	
Pakatti	Pakatintie	19874	1	2201	Vasen	50	Kyllä	Sähkölinjan pylväaseen (om. ROVAKAIRA)	Koivujen poisto 2 kpl näyttötaulun edestä.
Kallo	Kallontie	9391	3	6953	Oikea	60	Kyllä	Valaisinpylväaseen (puupylväs, om.ELY)	
Kallo	Kallontie	9391	3	8910	Vasen	60	Kyllä	Valaisinpylväaseen (puupylväs, om.ELY)	
Rauhala	Muoniontie	79	41	131	Oikea	60	Kyllä	Valaisinpylväaseen (puupylväs, om.ELY)	
Rauhala	Muoniontie	79	41	1535	Oikea	60	Kyllä	Valaisinpylväaseen (puupylväs, om.ELY)	
Hanhimaa	Inarintie	955	3	2874	Oikea	60	Ei	Vaatisi oma liikennemerkkipylvään	Näyttötaululle ei perusteita (vrt.ohjeistus)
Hanhimaa	Inarintie	955	3	3688	Vasen	60	Ei	Vaatisi oma liikennemerkkipylvään	Näyttötaululle ei perusteita (vrt.ohjeistus)
Tepasto	Ounasjoentie	9562	1	190	Vasen	60	Kyllä	Valaisinpylväaseen (puupylväs, om.ELY)	
Tepasto	Ounasjoentie	9562	1	1256	Oikea	60	Kyllä	Valaisinpylväaseen (puupylväs, om.ELY)	
Kiistala	Kiistalantie	9552	6	8725	Oikea	60	Kyllä	Valaisinpylväaseen (puupylväs, om.ELY)	
Kiistala	Kiistalantie	9552	6	10097	Vasen	60	Kyllä	Valaisinpylväaseen (puupylväs, om.ELY)	
Rauduskylä	Inarintie	955	1	207	Vasen	60	Ei	Vaatisi oma liikennemerkkipylvään	Näyttötaululle ei perusteita (vrt.ohjeistus)
Rauduskylä	Inarintie	955	1	3845	Oikea	60	Ei	Vaatisi oma liikennemerkkipylvään	Näyttötaululle ei perusteita (vrt.ohjeistus)
Kuivasalmi "Rasti"	Kiistalantie	9552	5	3506	Vasen	60	Kyllä	Valaisinpylväaseen (puupylväs, om.ELY)	
Kuivasalmi "Rasti"	Kiistalantie	9552	5	4423	Oikea	60	Kyllä	Valaisinpylväaseen (puupylväs, om.ELY)	
Lompola	Puljuntie	956	8	48	Oikea	60	Ei	Vaatisi oma liikennemerkkipylvään	Näyttötaululle ei perusteita (vrt.ohjeistus)
Lompola	Puljuntie	956	8	1935	Vasen	60	Ei	Vaatisi oma liikennemerkkipylvään	Näyttötaululle ei perusteita (vrt.ohjeistus)
Pulju	Puljuntie	956	10	6330	Oikea	60	Ei	Vaatisi oma liikennemerkkipylvään	Näyttötaululle ei perusteita (vrt.ohjeistus)
Pulju	Puljuntie	956	11	329	Vasen	60	Ei	Vaatisi oma liikennemerkkipylvään	Näyttötaululle ei perusteita (vrt.ohjeistus)
Köngäs	Ounasjoentie	956	1	7370	Oikea	60	Kyllä	Valaisinpylväaseen (puupylväs, om.ELY)	
Köngäs	Ounasjoentie	956	3	347	Oikea	60	Kyllä	Valaisinpylväaseen (puupylväs, om.ELY)	Näytön siirtelylle vaihtoehto
Köngäs	Inarintie	955	1	628	Vasen	60	Kyllä	Valaisinpylväaseen (puupylväs, om.ELY)	Näytön siirtelylle vaihtoehto
									Huom! Tierekisteriosoitteen km-luku viitteellinen, tarkistettava maastossa ja dokumentoitava toteutusasiakirjoihin
									Kittilän kirkonkylä ja Sirkka ovat taajamakohteita eikä niitä ole tässä taulukossa. Niissä sijoituspaikat tarkennetaan ennen asennusta yhteistyössä
									ELY:n aluevastaavan kanssa

Taulukko 1. Yhteenvedo nopeusnäyttöjen sijoittelusta. Taulukossa mukana myös aloitteiden ja maastokatselmuksen perusteella kartoitetut mahdolliset sijoituspaikat kyliin, joihin näyttötauluja ei lopulta esitetä.

*) Kittilän kirkonkylä ja Sirkka, ks. seuraava kappale.

Esitys hankittavien nopeusnäyttötaulujen määrästä ja kierrättämisestä

Ottaen huomioon näyttöjen hankinnan sekä asennuksen ja ylläpidon logistiikan kustannuksineen, tämän suunnitelman perusteella esitetään, että nopeusnäyttötauluja hankitaan enintään 5 paria (yhteensä 10 kpl) ja ne asennetaan sekä kierrätetään kylittäin alla olevasti:

Kittilän kirkonkylä ja Pakatti

- Pakattiin 1 näyttöpari (2kpl)
- Näyttöjä kierrätetään Pakatintien ja kirkonkylällä kantatie 79 Valtatien välillä (esimerkiksi koulukeskuksen sekä Levi Instituutin välinen 40 km/h nopeusrajoitusalue)

Kiistala ja Kuivasalmi

- 1 näyttöpari (2kpl) yhteisesti
- Näyttöjä kierrätetään kylien välillä

Köngäs ja Tepasto

- 1 näyttöpari (2kpl) yhteisesti
- Näyttöjä kierrätetään kylien välillä, lisäksi Köngäällä toisen näytön sisäinen kierrätys Mt956 pohjoinen <-> Mt955 Inarintie

Rauhala ja Sirkka

- 1 näyttöpari (2kpl) yhteisesti
- Näyttöjä kierrätetään kylien välillä, Sirkassa esim. Mt956 Ounasjoentiellä koulun kohdalla 40 km/h nopeusrajoitusalueella sekä Akanrovan asuinalueen 60 km/h kohdalla

Alakylä ja Kallo

- Alakylän nykyistä näyttöparia kierrätetään myös Kallossa

Kuva 2. Suunnitelmassa esitetyt kylien nopeusnäytöt ja niiden kierrätys

Hankittavat näyttötaulut ovat liikennemääriä ja nopeuksia tallentavia ja akkuvirtakäyttöisiä. Näyttötaulut varustetaan myös aurinkopaneelein akun virrankeston varmistamiseksi. Kunnan tekninen toimi asentaa, kunnossapitää sekä aikatauluttaa näyttöjen kierrätysaikataulut.

Esimerkiksi näyttöparin kierrätysaika ja toiminta voisi olla seuraava:

- näyttöpari on yhdessä kohteessa/kylässä enintään 2 kuukautta, jonka jälkeen se siirretään parina olevaan kylään (asennusjärjestyksen vaihto vuorovuosin)
- asennuksen ensimmäiset 2 viikkoa näytöt ovat sammutettuna (mitataan/seurataan nopeuksia), jonka jälkeen loppuajan näytöt päällä (mitataan/seurataan nopeuksia ja näyttötaulujen vaikutuksia niihin)

Näytöistä saatavaa informaatiota hyödynnetään kunnan liikenneturvallisuustyössä mm. liikenneturvallisuustyöryhmän työskentelyssä.

Muut tarpeet

Hankittavaksi suositellaan 1 ylimääräinen näyttöpari kunnan liikenneturvallisuustyön ja yleisen liikennekäyttäytymisen seuraamiseksi ja ohjaamiseksi. Ylimääräisen näyttöparin käyttötarkoitus olisi esim. pääkatujen ja pääteiden ajonopeuksien sekä liikennemäärien seuranta:

- o esim. matkailusesonkeina Kt79 Levintie Immeljärven eteläpää, Mt9555 Levin ympäristie (Etelärinteen kohta, Hossa kylän kohta)
- o Levin keskusta (Leviraitti pohjoinen, Rakkavaarantie)
- o muu kunnan erikseen määrittelemä kohde (esim. merkittävillä tietyömailla, suurten tapahtumien aikana tmv.)

Rovaniemellä 6.5.2022

Jari Kinnunen, Ramboll Finland Oy

Liitteet

- Aloitteet ja kunnan päätökset
- Suunnitelmaportaat kylien näyttötaulujen sijoittelusta